

Larisa Panucza • Ramona Răducanu • Codruța Braun

MĂ PREGĂTESC PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ

EXERCIȚII DE CONSOLIDARE
PENTRU LECTURĂ, GRAMATICĂ,
FONETICĂ ȘI VOCABULAR

clasa a VIII-a

Partea I	Partea a II-a
LECTURĂ	GRAMATICĂ .....
5	51
1. Textul literar. Cuvinte-cheie. Temă. Valori	1. Verbul predicativ.
7	Verbul auxiliar. Modurile .....
2. Textul nonliterar.	53
Cuvinte-cheie. Temă. Valori	2. Verbul predicativ.
9	Verbul copulativ. Modurile .....
3. Textul narativ literar în proză.	56
Instanțele comunicării	3. Verbul. Forme verbale nepersonale .....
11	59
4. Textul narativ literar în proză.	4. Verbul. Posibilități combinatorii.
Instanțele comunicării	Funcții sintactice .....
13	62
5. Textul narativ literar în versuri	5. Substantivul. Articolul .....
15	66
6. Textul narativ nonliterar	6. Substantivul. Prepoziția .....
17	69
7. Textul narativ multimodal.	7. Funcțiile sintactice ale substantivului .....
Text și imagine	73
19	8. Pronumele personal .....
8. Textul descriptiv literar în proză	76
21	9. Pronumele personal de politețe .....
9. Textul descriptiv literar în versuri	79
23	10. Pronumele reflexiv .....
10. Textul descriptiv nonliterar	82
25	11. Pronumele și adjectivul
11. Dialogul în textul epic	pronominal posesiv .....
27	85
12. Dialogul în textul dramatic	12. Pronumele și adjectivul
29	pronominal demonstrativ .....
13. Dialogul în textul nonliterar – interviul	88
31	13. Pronumele și adjectivul
14. Textul explicativ	pronominal interogativ .....
33	90
15. Textul argumentativ	14. Pronumele și adjectivul
35	pronominal relativ .....
16. Textul epic. Structuri textuale	93
37	15. Pronumele și adjectivul
17. Textul liric. Elemente de prozodie.	pronominal nehotărât .....
Limbaj figurat	95
39	16. Pronumele și adjectivul
18. Textul liric. Elemente de prozodie.	pronominal negativ .....
Limbaj figurat	98
41	17. Adjectivul pronominal de întărire .....
19. Textul liric. Elemente de prozodie.	101
Limbaj figurat	18. Pronumele. Posibilități combinatorii.
43	Funcții sintactice .....
20. Textul dramatic. Conflictul dramatic	103
45	19. Numeralul. Valori .....
21. Textul dramatic. Structura textului.	107
Rolul indicațiilor scenice	20. Funcțiile sintactice ale numeralului .....
47	110
22. Textul dramatic. Personajul dramatic	
49	

21. Adjectivul	113	51. Circumstanțialul de mod	193
22. Funcțiile sintactice ale adjectivului	116	52. Circumstanțiala de mod	195
23. Adverbul	119	53. Circumstanțialul de cauză	197
24. Funcțiile sintactice ale adverbului	121	54. Circumstanțiala de cauză	199
25. Interjecția	123	55. Circumstanțialul de scop	201
26. Conjuncția	126	56. Circumstanțiala de scop	204
27. Construcții active/Construcții pasive cu verbul <i>a fi</i> . Complementul de agent	129	57. Construcții concesive	207
28. Construcții cu pronume reflexive	132	58. Construcții condiționale	209
29. Construcții impersonale	135	Partea a III-a	
30. Construcții incidente	138	FONETICĂ ȘI VOCABULAR	211
31. Propoziția	140	1. Tipuri de sunete. Corespondența literă – sunet. Scrierea și pronunția cuvintelor de origine străină	213
32. Enunțul	143	2. Grupuri de sunete. Silaba. Accentul	215
33. Fraza. Relația de coordonare	145	3. Cuvântul: formă și sens. Categorii semantice. Îmbinări libere	218
34. Fraza. Relația de subordonare	148	4. Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului. Familia lexicală. Câmpul lexical	220
35. Predicatul verbal	151	5. Mijloace externe de îmbogățire a vocabularului. Împrumuturile. Scrierea și pronunția cuvintelor de origine străină	222
36. Predicatul nominal	154	6. Limba standard, normă și abatere. Limbaj popular, variație regională a limbii	225
37. Subiectul exprimat. Subiectul neexprimat	157	Partea a IV-a	
38. Atributul	160	FIȘE RECAPITULATIVE	226
39. Atributiva	163	1. Textul literar. Textul nonliterar	228
40. Apoziția	166	2. Textul epic	231
41. Complementul direct	169	3. Textul liric	233
42. Completiva directă	171	4. Textul dramatic	235
43. Complementul indirect	173	5. Morfologie	237
44. Completiva indirectă	175	6. Sintaxa propoziției	240
45. Complementul prepozițional	177	7. Sintaxa frazei	243
46. Completiva prepozițională	180	8. Fonetică. Vocabular	246
47. Circumstanțialul de loc	183		
48. Circumstanțiala de loc	186		
49. Circumstanțialul de timp	189		
50. Circumstanțiala de timp	191		

1. Textul literar. Cuvinte-cheie. Temă. Valori

Citește cu atenție textul următor pentru a rezolva cerințele.

„— Prospero, începi în cinspe minute!

E tipul care s-a ținut scai după mine în ultimele zile. Îl cheamă Miles, deși el se prezintă exclusiv drept «biograful lui Prospero». Am încercat să-l conving că o persoană de treizeci de ani e prea tânără ca să aibă nevoie de biograf, dar Miles continuă să se țină șchiopătând după mine [...] insistând că e cel mai norocos om de pe planetă pentru că «se află în preajma celui mai mare magician din istorie». [...]

Oamenii continuă să se adune în sală. Tensiunea se acumulează ca într-un truc de magie. Nu am ceas la mână – am nevoie ca brațele să-mi rămână libere de la încheieturi la coate –, dar pot să calculez minutele rămase până la spectacol după nivelul agitației din public. Mă uit din nou pe furiș în sală, la cele două locuri neocupate. Rândul din față, fix în mijloc, atât de aproape de scenă, încât aproape le-aș putea atinge.

– De ce te tot uiți în sală? Întreabă Miles. Iar locurile alea două? Cele rezervate?

Îmi îndrept papionul și trag cortina la loc.

– Da.

– Sunt pentru cineva din familie?

Oftez adânc, cu regret.

– Nu mi-am mai văzut familia de câțiva ani.

Îmi dau seama că moare de curiozitate să întrebe de ce, dar se abține.

– Pentru cine sunt locurile, atunci?

Mâna care ține reportofonul e întinsă la maximum, iar aparatul aproape îmi atinge buzele. Mă dau puțin înapoi, dar Miles se apleacă pe vârfuri ca să țină reportofonul lângă gura mea.

– Pentru niște prieteni foarte vechi. Datorită lor este seara asta atât de importantă. De fapt, datorită lor m-am apucat de magie.

– Nu mi-ai povestit niciodată despre asta, spune Miles. Despre cum ai ajuns să fii magician.

– Nu?

Ce chestie! Tipul ăsta nu m-a scăpat deloc din ochi în ultimele trei zile. Mi-a văzut trucerile din toate unghiurile posibile și mi-a pus toate întrebările din lume de cel puțin cinci ori. Am discutat îndelung despre premiile pe care le-am câștigat, despre maestrul de la care am învățat și despre numeroasele abilități pe care le implică iluzionismul și scamatoria. Era oare posibil să-i fi scăpat cea mai simplă și elementară întrebare pe care o pune orice biograf: «Cum te-ai apucat de magie?». [...]

– Când eram copil, am avut marele noroc să întâlnesc un bătrân înțelept și extraordinar și o față dulce și curajoasă. Nu mi-am dat seama atunci, dar bărbatul m-a învățat ce înseamnă să-ți trăiești viața din plin și cu sens. La rândul meu, îmi place să cred că i-am oferit șansa de a retrăi amintiri din tinerețe. Iar fata... ei bine, fata mi-a oferit chiar mai mult. [...]

– Pe ea o chema Tiegan Rose Marie Atherton, iar pe el, domnul Murray McBride.

Rememorez cum a început totul. Cum am întâlnit – întâmplător, mi s-a părut atunci – un bătrân, iar asta mi-a schimbat viața pentru totdeauna.

– L-am întâlnit în ziua în care împlinea 100 de ani..."

(Joe Siple, *Ultimele cinci dorințe*)

1. Completează spațiile libere cu informații din textul citit.

Două cuvinte-cheie sunt ..... și .....

2. Notează, din text, un reper temporal și unul spațial.

3. Întâlnirea dintre narator și Miles a avut loc:

- a) acum trei ani; c) acum trei zile;
b) acum treizeci de ani; d) ieri.

4. Personajul principal este de profesie:

- a) actor; c) prezentator TV;
b) comediant; d) magician.

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din textul citit.

Enunțul	Adevărat	Fals
Prospero se pregătește pentru un spectacol de teatru.		
Prospero are peste treizeci de ani.		
Miles dorește să scrie biografia lui Prospero.		
Scaunele goale din sală erau pentru trei prieteni.		
În copilărie, Prospero a întâlnit o fată răutăcioasă.		
Întâlnirea cu un bătrân i-a schimbat viața lui Prospero.		

6. Notează două idei principale care se desprind din fragmentul citit.

7. Încercuiește, dintre trăsăturile enumerate mai jos, doar pe acelea care sunt specifice unui text literar.

- a) folosirea unor cuvinte cu sensul de bază și a unor termeni științifici;
b) există personaje care iau parte la întâmplările imaginate de autor;
c) limbajul este expresiv;
d) textul se bazează pe date concrete, verificabile.

8. Tema fragmentului citit este:

- a) prietenia; c) cariera;
b) copilăria; d) familia.
Explică, în unu – trei enunțuri, alegerea făcută.

9. Textul dat este literar. Precizează două caracteristici ale acestui tip de text, valorificând câte o secvență relevantă.

10. Explică sensul următoarelor două structuri: „s-a ținut scai după mine”, „mă uit din nou pe furiș în sală”.

11. La ce persoană sunt relatate întâmplările din text? Cine este naratorul lor? Răspunde în 2-3 enunțuri.

12. Numește două emoții/sentimente pe care le trăiește Prospero, valorificând câte o secvență relevantă din text.

13. Identifică trăsăturile personajelor, așa cum reies ele din următoarele secvențe, și notează mijlocul de caracterizare utilizat.

- a) „E tipul care s-a ținut scai după mine în ultimele zile.”
b) „Am discutat îndelung despre premiile pe care le-am câștigat.”
c) „Oftez adânc, cu regret.”
d) „Datorită lor este seara asta atât de importantă.”

14. Crezi că alegerea unei cariere poate fi influențată de persoane pe care le întâlnești în viață? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând textul dat.

15. Identifică, în textul citit, o valoare morală și una culturală. În ce alt text/alte texte ai mai întâlnit aceste valori? Realizează o comparație între texte, în 100 – 150 de cuvinte, valorificând câte o secvență ilustrativă.

Citește cu atenție textul următor pentru a rezolva cerințele.

„Industria modei este una dintre cele mai poluante industrii din lume, contribuind cu aproximativ 10% din emisiile globale de carbon și generând peste 92 de milioane de tone de deșeurile textile anual. Cu toate acestea, consumatorii au puterea de a face alegeri mai conștiente și de a contribui la un sistem mai sustenabil.

Un prim pas esențial către un shopping responsabil este să alegem calitatea în detrimentul cantității. Este important să investim în piese clasice, durabile, realizate din materiale naturale precum bumbacul organic, inul sau lâna. Hainele de calitate nu doar că rezistă mai mult în timp, dar contribuie la reducerea deșeurilor textile, pentru că nu vor ajunge rapid la groapa de gunoi. Studiile arată că, în ultimele decenii, durata de viață a hainelor a scăzut cu peste 50%, o tendință care poate fi inversată prin alegeri mai conștiente.

O altă modalitate de a reduce impactul negativ al industriei modei este să redescoperim moda second hand sau vintage. Platformele de revânzare a hainelor oferă oportunitatea de a cumpăra articole unice, de calitate, la prețuri accesibile, reducând astfel cererea pentru producția de haine noi.

Îngrijirea hainelor joacă, de asemenea, un rol crucial în prelungirea duratei lor de viață. Spălarea la temperaturi joase, folosirea detergenților eco și repararea micilor defecte contribuie la reducerea deșeurilor textile. De asemenea, spălarea responsabilă reduce poluarea cu microplastice, având în vedere că fibrele sintetice reprezintă aproximativ 35% din microplasticele din oceane.

Un alt aspect important în shoppingul responsabil este evitarea cumpărăturilor impulsive. Moda rapidă mizează pe colecții frecvente și reduceri atractive pentru a stimula consumul excesiv. Este esențial să adoptăm o atitudine conștientă, să ne întrebăm dacă avem cu adevărat nevoie de un produs și dacă acesta va rezista în timp. O garderobă capsulă, formată din piese versatile, atemporale, poate reduce semnificativ consumul și, implicit, impactul asupra mediului. [...]

Nu în ultimul rând, participarea la economia circulară prin reciclarea sau donarea hainelor este o modalitate eficientă de a reduce risipa. În loc să aruncăm hainele vechi, le putem transforma sau putem contribui la inițiative care sprijină reutilizarea materialelor. Conform unui raport publicat de McKinsey în august 2020, intitulat *Fashion on Climate*, industria modei ar putea reduce emisiile anuale de gaze cu efect de seră la aproximativ 1,1 miliarde de tone până în 2030, ceea ce reprezintă aproximativ jumătate din nivelul actual. Această reducere ar putea fi realizată prin intensificarea eforturilor de decarbonizare și adoptarea unor măsuri suplimentare de reducere a emisiilor.

În concluzie, shoppingul responsabil nu este doar un trend, ci o necesitate pentru protejarea planetei. Prin alegeri conștiente, cum ar fi cumpărarea de haine durabile, susținerea brandurilor etice, reciclarea și reducerea consumului excesiv, fiecare dintre noi poate avea un impact pozitiv asupra mediului.”

(*Shopping responsabil: cum să îți construiești o garderobă sustenabilă, ambasadasustenabilitatii.ro*)

1. Completează spațiile libere cu informații din textul citit.

Două cuvinte-cheie ale textului sunt ..... și .....

În industria modei, sustenabilitatea presupune .....

2. Shoppingul responsabil presupune:

a) donarea de haine;	c) achiziționarea de haine scumpe;
b) achiziționarea de haine de calitate;	d) reciclarea hainelor.

3. Termenul de „economie circulară” se referă la:

a) reducerea de textile;	c) achiziționarea de haine scumpe;
b) achiziționarea de haine de calitate;	d) reciclarea hainelor.

4. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din textul citit.

Enunțul	Adevărat	Fals
Industria modei este una dintre cele mai poluante industrii.		
Consumatorii acestei industrii nu pot reduce poluarea.		
Shoppingul responsabil este opus shoppingului impulsiv.		
Spălarea responsabilă a hainelor are un rol important în reducerea deșeurilor textile.		
Industria modei ar putea reduce amprenta de carbon cu 1,1 miliarde de tone până în anul 2030.		
Shoppingul responsabil este o tendință negativă a secolului nostru.		

5. Precizează ce înseamnă shoppingul responsabil, în două – trei enunțuri.
6. Notează cum se poate recunoaște un produs vestimentar sustenabil, așa cum reiese din textul dat.
7. Explică ce înseamnă să cumperi „cu grijă față de mediu”.
8. Notează două idei principale care se desprind din textul citit.
9. Încercuiește dintre trăsăturile enumerate mai jos doar pe acelea care sunt specifice unui text nonliterar.
  - a) folosirea cuvintelor cu sensul propriu și a unor termeni științifici;
  - b) transmiterea clară a unor informații;
  - c) limbajul este expresiv, figurat;
  - d) textul se bazează pe date concrete, verificabile.
10. Textul dat este nonliterar. Precizează două caracteristici ale acestui tip de text, valorificând câte o secvență relevantă pentru fiecare trăsătură.
11. Crezi că manifestarea unei atitudini prietenoase cu mediul poate începe prin adoptarea unui comportament responsabil față de shopping? Motivează-ți răspunsul, în 30 – 50 de cuvinte, valorificând textul dat.
12. Identifică, în textul citit, o valoare morală și una culturală. În ce alt text/alte texte ai mai întâlnit aceste valori? Realizează o comparație între texte, în 100 – 150 de cuvinte, valorificând câte o secvență ilustrativă.
13. Ce obiceiuri de cumpărare crezi că ai putea schimba pentru a proteja natura? Formulează răspunsul în 30 – 50 de cuvinte.
14. Realizează, în minimum 150 de cuvinte, un text informativ cu titlul „Cum să fii un cumpărător responsabil”.

Citește cu atenție textul următor pentru a rezolva cerințele.

„Totul a început într-o dimineață, când am plecat după prepelițe cu tata. Mai ales duminica lua plasele și zicea: «Hai, Tavi, că pe urmă se duce vremea lor și nu mai pupăm noi așa bunătațe!».

Nu mă dădeam în vânt după prepelițe, și nici atât nu-mi plăcea să alerg după ele, însă, de dragul lui, îmi trăgeam pantalonii și-mi așezam basca pe frunte – parcă mă văd, o bască mai mare, pe care mama o strânsese, ca să fie pe măsura capului meu. Îi cususe un nasture la ceafă, ceea ce-mi dădea un aer de soldat de pe vremuri. Încă și mama glumea cu mine: «Parcă ești dintr-un film, Tavi!».

Așa eram și atunci, cu basca aia, mergând cu jumătate de pas în urma tatei. Ajunsesem pe la Lutu Alb, o împuțită de baltă, și mai aveam mult de mers. Tata fluiera, cu plasele pe umăr, iar eu mă gândeam aiurea la ale mele, când am văzut-o. Era o pată galbenă în stuful uscat și m-am oprit așteptându-mă ca și tata să stea pe loc. Dar el mergea mai departe cu ochii pe cer. În clipa aia, cât m-am uitat după el, pata s-a și topit. N-am spus nimic, deși mă tulburase. Am întors capul ca să mă conving că nu e nimeni în urma noastră și am văzut-o din nou. Trecuse drumeagul și intra în lanul de mei. Abia atunci am strigat și m-am luat după ea. Fugeam printre spice și o vedeam furișându-se, ca un șarpe, ocolind părțile golașe, încât eram sigur că e ceva mic, poate o vulpe sau un câine, o momâie întunecată de care agăța o cârpă galbenă. Dincolo de mei, în plin câmp, a dispărut. Nu se vedea nimic în jur, era doar câmpul curat, ca o felie de pâine. Unde putea să dispară?

M-am întors pentru că tata striga după mine, fără să se miște din drum. După cum mă privea, era supărat, îl vedeam bine. [...]

I-am povestit cât am putut de bine, insistând pe culoare și pe mărime, dar el râdea. [...]

Au urmat niște zile plictisitoare. Îmi amintesc că ne-au chemat la școală să cărăm lemnele. Venise camionul cu butucii de iarnă, iar directorul plătise om să le taie în curte, la fierăstrău. Noi le căram, cu brațele, la magazie. [...]

În ziua aia, de măturat și de cărat lemne, am luat-o cu băieții spre bălți. Între noi, Mișu, pe care mama nu-l prea avea la suflet, era cel mai umblat. Cutreiera mult, ajunsese până la Traian, la conac, unde găsisse mai multe lucruri, printre care și o carte pe care mi-o împrumutase și mie. A fost cea mai pasionantă lectură a mea, fiind și primul roman, o carte diferită de celelalte, cu personaje și întâmplări care mi-au rămas în minte și acum. *Contele de Monte-Cristo*, așa se numea. Rămăsesem cu impresia că la conacul ăsta de la Traian e un fel de loc al minunilor. Se spunea că ar fi fost al unui tip de pe vremuri, boier sau chiabur*, sau ce-o fi fost el.

Mergeam cu prietenul ăsta al meu în urma grupului de băieți și ne făceam planuri s-o tăiem spre Traian, când am văzut-o a doua oară. Era tot pe acolo, pe lângă Lutu Alb, într-o margine, și a dispărut de data asta în apă.”

(Doina Ruști, *Sălbatica*)

*chiabur – țaran înstărit.

1. Completează spațiile libere cu informații din textul de mai sus.

Numele bălții menționate în text este ..... Băiatul a mers cu tatăl său după .....

2. Notează, din text, un reper temporal și unul spațial.**3. Ce părere are Tavi despre vânarea prepelițelor?**

a) îi place;	c) are o atitudine neutră;
b) nu îi place;	d) este activitatea lui preferată.

4. Băiatul crede că a văzut:

a) o pisică sau un câine;	c) un șarpe sau un iepure;
b) o momâie sau un șarpe;	d) o vulpe sau un câine.

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din textul citit.

Enunțul	Adevărat	Fals
Lui Tavi îi plăcea să meargă după prepelițe.		
Basca băiatului era pe măsura lui.		
Mama râde de felul în care arată basca lui Tavi.		
Băiatul merge în pădure să care niște lemne.		
Mama nu îl place pe Mișu.		
La conac trăia contele de Monte-Cristo.		

6. Identifică tipul de narator din fragmentul următor. Ce rol mai are el în text? Răspunde în 2-3 enunțuri.

„Au urmat niște zile plictisitoare. Îmi amintesc că ne-au chemat la școală să căram lemnele. Venise camionul cu butucii de iarnă, iar directorul plătise om să le taie în curte, la fierăstrău. Noi le căram, cu brațele, la magazie.”

7. Încercuiește, dintre trăsăturile enumerate mai jos, doar pe acelea care sunt specifice unui text narativ.

- a) exprimă în mod direct gânduri, idei, sentimente;
- b) se povestesc întâmplări desfășurate într-o anumită ordine;
- c) conține indici de loc și de timp;
- d) prezența vocii poetice.

8. Figura de stil din citatul „o împuțită de baltă” este:

- a) personificarea;
- b) metafora;
- c) epitetul;
- d) comparația.

Explică, într-un enunț, alegerea făcută.

9. Textul dat este narativ literar. Precizează două caracteristici ale acestui tip de text, prin care se diferențiază de textul narativ nonliterar.

10. Explică sensul următoarelor două structuri:

- „nu mai pupăm noi așa bunătate!”;
- „nu mă dădeam în vânt după prepelițe”.

11. Notează o idee principală și una secundară din următorul fragment:

„Nu mă dădeam în vânt după prepelițe, și nici atât nu-mi plăcea să alerg după ele, însă, de dragul lui, îmi trăgeam pantalonii și-mi așezam basca pe frunte – parcă mă văd, o bască mai mare, pe care mama o strânsese, ca să fie pe măsura capului meu. Îi cususe un nasture la ceafă, ceea ce-mi dădea un aer de soldat de pe vremuri. Încă și mama glumea cu mine: «Parcă ești dintr-un film, Tavi!».”

12. Numește două emoții/sentimente pe care le trăiește Tavi, exemplificând cu secvențe relevante din text.

13. Identifică trăsăturile personajelor, așa cum reies ele din următoarele secvențe, și notează mijlocul de caracterizare utilizat.

- a) „De dragul lui, îmi trăgeam pantalonii și-mi așezam basca pe frunte.”
- b) „Fugeam printre spice și o vedeam furișându-se, ca un șarpe, ocolind părțile golașe [...]”
- c) „Mișu era cel mai umblat.”
- d) „A fost cea mai pasionantă lectură a mea.”

14. Crezi că este important să avem activități recreative împreună cu membrii familiei? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând textul dat.

15. Identifică, în textul citit, o valoare morală și una culturală. În ce alt text/alte texte ai mai întâlnit aceste valori? Realizează o comparație între texte, în 100 – 150 de cuvinte, valorificând câte o secvență ilustrativă.

4. Textul narativ literar în proză. Instanțele comunicării

Citește cu atenție textul următor pentru a rezolva cerințele.

„La podul de piatră, la cel de al doilea pod, stăteau abătute două ființe. Fiecare la un capăt al podului. Doamnel cum li se mai asemena soarta! Amândouă erau triste, nenorocite, izgonite... Țângulică fusese gonit de nenumărate ori, cu răutate, de stăpânul lui. [...]

Iar Tic... Povestea lui e bine cunoscută. [...]

Când stăpânul său Tic se despărți de moș Timofte și porni în goană pe urmele cireșarilor, ieși frumos din cușcă, ieși frumos pe poartă, adică își scoase numai capul frumos, și privi după stăpânul lui. Când crezu că a ajuns destul de departe: după el! Presto!

Prima greșeală a lui Țângulică fu aceea că, în loc să se strecoare pe lângă garduri, mergea chiar pe mijlocul drumului. Tic îl zări imediat, îl batjocori bine și-l alungă. A doua greșeală o făcu pe șosea. Deși mergea prin șanț, pentru că se învățase minte, în momentul când auzi un zgomot neobișnuit, își înalță curios capul și-și văzu stăpânul întins cât era de lung în praful drumului. Crezând că s-a întâmplat ceva grav, alergă repede acolo spre ajutor. Tic se împiedicase de o piatră și căzuse, el care putea să alerge prin cea mai deasă pădure fără să atingă creanga unui copac. Și mai era și un martor! Chiar cu piatra care-l trântise aruncă în Țângulică. A treia greșeală o făcu la barieră. Niște jigodii scârboase încercară să se grozăvească față de el, adică îl încolțiră cu gândul de a-i găuri și smulge blana, și el n-avea altă apărare decât să bage zăvanie între ele. Și începu o bătălie între javrele de la barieră cum nu se mai pomenise. [...] Și i s-au mai întâmplat câteva mizerii grele, dar tot a ajuns până la urmă la al doilea pod.

Aici tristețea, jalea și mila se năpustiseră toate asupra prichindelului. Nu mai era nevoie de nicio vorbă, de niciun gest. Cățelul simți imediat. Într-o clipită fu lângă el. De astă dată, stăpânul său se lăsă cotropit de altruismul cel bun:

– Ce facem acum, răule, încăpățânatele? Pe unde-o apucăm? La dreapta, la stânga? Unde?

Se uită și Țombi cu priviri nesigure spre un stâlp cam nesigur, care încremenise cu brațele întinse. Mișcă și el capul, a nedumerire ca stăpânul-său. Țângulică, cum era botezat Țombi de stăpân atunci când nu se ridica la înălțimea așteptărilor sale, nu era chiar întruchiparea perfecțiunii pentru întreg neamul canin. Avea multe calități, mai ales inteligența lui, într-adevăr fără egal, în schimb îi lipsea aproape cu desăvârșire mirosul; nu și-l antrenase niciodată, considerându-l prea comun și prea specific câinesc. Prichindelul îl acceptase însă așa, de la început, și nici nu-i reproșase defectul... aiurea! defect!

– Ce ne facem, Țombi? Nu vezi că nu-i nimeni să ne ajute?

Țombi se deghiză totuși pentru câteva clipe în câine polițist, dar numai de formă, ca să nu se creadă că n-ar fi interesat în găsirea drumului bun, pentru că mirosul lui avea doar trei direcții: motanul, mâncarea și Tic.

– Ei! Ai găsit ceva? îl întrebă nerăbdător Tic.

Mutra cățelului era atât de dezolată, încât ciufuliciul nu mai insistă. Și cum stăteau amândoi la capătul podului, abătuți și nenorociți ca niște cerșetori de multă vreme nemiluiți, deodată li se păru că se aude un zgomot în depărtare. Într-adevăr, în zare, se vedea ceva: un nor de praf. După vreo cinci minute de groaznică așteptare, se zări și căruța, iar după alte cinci minute căruța se opri lângă ei.

– Bună ziua! spuse Tic, însoțindu-și vorbele cu un gest foarte politicos. Nu știți dumneavoastră ce drum duce la Peștera Neagră?

– Nu cumva vrei să mergi acolo? îl întrebă la rândul său moșneagul din căruță. Păi acolo-i departe, bre. Hai, suie-te, suie aici, să te duc la oraș, că te-o fi căutând mumă-ta cu toți vecinii. Hai, hai!

Puștiul o sfecli, timp de o clipă, pentru că imediat îi veni ideea salvatoare:

– Cum o să mă duc la peșteră?... Nuuuuu! Am pus rămașag cu fonfăitul de văru-meu, pe trei kile de caise și pe doi pumni. Eu am zis că-i drumul din dreapta, el zice că-i ăl din stânga...”

(text adaptat după Constantin Chiriță, *Cireșarii*, vol. I, *Cavalerii florii de cireș*)